

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Novam ephemeriden, cui titulus »Fejérmegyei Napló« a vobis institutum ad catholicarum partium proposita promovenda, id equidem probamus libenter. (Az általános katolikusok törekvéseinek előmozdítására »Fejérmegyei Napló« cím alatt létesített új lapot mi örömmel helyeseljük.) XIII. Leó pápa Zichy Nándor grófhoz, 1895. márczius 6-án.

Előfizetési árak:

Egészévre 12 kor., félévre 6 kor., negyedévre 3 kor.
Egyes szám ára 10 fill.

Felülsz szerkesztő:

BILKEI FERENCZ.

Megjelenik minden kedden, csütörtökön és szombaton este.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Szent-István-tér 1.

Egyes számok kaphatók: Rotter I., Weisz H. és Krausz V. tözsdéjében.

Napkeletiek a politikában.

Csodálatos szép látvány az, mikor a nap keleten derengő sugarait a földre árasztja.

Lassan, szinte óvatosan vérvörösré festi az eget, ereje, fénye egyre nő, rövid idő telik bele s máris sugarait látjuk.

Látjuk? Ki látja? Az az egyszerű, munkában görnyedő szegény ember, a ki ott küna a földet turja, a kinek se tudománya, se ideje nincs hozzá, hogy napkelet sugarait bölcselkedve mérlegelje.

Mi nem látjuk a nap első sugárkévéit. Nem is vagyunk kíváncsiak rája. Ha egy sugár belopakodik, — mert eleinte úgy szokta magát belopni — betakarjuk a szemünket, a fal felé fordulunk, besötétítjük a szobát, hogy kellemetlen jelenlétével ne háborgassa nyugalunkat, a mely éppen a munka idejének kezdetén szokott legédesebb lenni. Aztán milyen édes még akkor is, ha ébren vagyunk, ha látunk, ha gondolataink egymást kergetik, tétlenül fekdüni, pihenni a párnákon.

A nap keleti pályáján azonban nem szokott várni magára, gyorsan emelkedik magasabbra az ég peremén.

Mondjátok, nem így szokott lenni.

Hát még a nagy urak, a hatalmasok, a kik az éjféli sötétségét várják meg a lefekvéssel és a delelő napot a küzdő munkával.

Minden hasonlat sántikálni szokott,

A FEJÉRMEGYEI NAPLO TARCZAJA.

Csupa szomorúság.

Temetősen voltam.

Azt hiszem pedig sokkal többet használtam volna lelkemnek, ha meghuzódom szép csendesen szobám egy zugában s csak gyötörő gondolataimat, fájó részvétemet küldöm el a színes virágokkal borított, fehér kis ércpokorsóhoz.

Nem tudok temetésre menni; nem tehetek róla.

Körülöleli a gyász a lelkemet s iszonyatos ölélessel sajtolja ki belőle az életet.

Ha egyszer elmegyek egy temetésre, hónapokig tönkre vagyok téve. Nem bírok magammal; nem bírom elviselni azt a rettenetes bánatot, mely tanyát vert szívemben. Lenyűgöz, békóba veri érzéseimet s szegény lelkem csak kínosan nyöszörög a súlyos teher alatt. Mintha mind reá hullana az a sok göröngy, mik fájó, tompa dübörgéssel keresnek pihenést egy elmúlt élet szigorúan magabazáró pokorsó födelén.

Vergődik, szabadulást keres a rettenetes súly alól s nincsen senki, aki csak egyetlen göröngyöt is levéve, elősegítené a szabadulást.

Hisz mi is mindnyájan rádobjuk göröngyünket a koporsóra, miért ne dobnának hát a lelkünkre is, miért vennének le róla csak egyet is?

Lassankint megszokja lelkem a terhetet, de elfárad a vívódásban. S azt hiszem egy újabb te-

de azt hiszem, sokban jól hasonlítottam a nap keletét a napkeletiek ragyogó hatalmával, a mely immár elérte delelőjét.

Kik vették észre kelését?

Azok az egyszerű emberek, a kik a öldet turják, a kiknek se idejük, se bölcsességük nincs hozzá, de meg ha volna is, mi haszna volna, ha ellene tenni nem tudnak.

A többi mikor vette észre? Akkor, a mikor bekiáltottak hozzá:

— Kelj fel! hiszen a hasadra süt már a nap.

Igen! mikor a gyomruk érzi ezeknek a furcsa napsugaraknak égető tüztét, akkor eszmélni kezdenek.

Mikor ott távol napkeleten a vereckei szoros emelkedésén a nap rózsaszínű fényében megjelent egy-egy csoport batyúval a hátán, lengő pájesszal, daliás kaptánjával, akkor, ha felébredtek volna a hatalmasok és csülökre állottak volna, nem korgatná a gyomrukát a napkeleti sugár. De most hogyan küzdünk vele, mikor Egán a legerősebbek egyike is az árnyélot kereste ellenük.

Az övéké ma az ország.

Láthattatok a képviselőválasztásoknál.

Soha ilyen hatalmas nem volt a napkeleti tábor Magyarországon, mint a legutóbbi választás alkalmával. A zenithre értek. Hasonlítottok össze csak az öt év előtti, a mikor egy erejében túltengő, tülekedő miniszterelnök terítette fölfejük

metes gyászát már nem bírni magára venni: pedig dehogyan nem! Mindent elbir, ami szenvedés...

Elmegyek megint annak a temetésére, a kinek halála a lelkemből tép le egy darabot. Elmegyek, hogy visszasírjam e darabkát, de leviszi magával halottam koporsójába zártan sötét sírjába s kapok érte cserébe mérhetetlen gyászt és szenvedést.

Ha sok halottam lesz: széjjel lesz szedve lelkem egészen. Sok kis darabkája ott pihen a koporsókba zárva halottan s utóvégre meghal egészen.

Azután jö az ő számára is az örök pihenés. De vajon lesz-e pihenés odalenn? Nem fog-e ott is szenvedni, fájdalmában vergődni a lélek; elmaradhat-e tőle egyszer az örökteher: a szomorúság, mely úgy körülöleli, mint a földet a levegő, mint szerelemtől reszkető férfiak az ő édes asszonyát...

Azt mondják nem minden temetés egyformán szomorú. Nem tudom. Ugy gondolom mind-egyiknek egyformának kell lenni, hisz minden temetésen az örök gyászot hagyó buta halállal állunk szemközt.

Azt csak a cinikusok mondhatják, akiket nem indít meg az elmulás. Azon kevesek, kiknek lelke finom, nemes érzésekből szövődött, azok még tudnak érezni a temetésen.

Biztatgattam magam az otthonmaradásra, de nem volt erőm. El kellett mennem. Hogyne, hisz egy édes barátom egyetlen kincsét, gyönyörű

védőszárnyai takaró leplét. A furfangnak, erőszakoskodásnak, alattomos izgatásnak, a törvetés ezerféle nemeinek módjait találták fel. S a hova ök állottak, ott kitarításuk, feltartóztatatlan erejük legyőzte az akadályokat.

Mi az oka?

Először is kezükben a sajtó.

Magyarország kétezer és néhány száz lapja közül hány akad, a mely megméri az igazságot mondani úgy, mint mi megmondjuk. Pedig ha lelkiismeretvizsgálatot tartanánk, a tizenhét millió ember közül aligha maradna el tizenöt millió, a kik nem úgy gondolkoznak, mint mi. Ezt tudják maguk a zsidók is igen jól, különösen azok a zsidók, a kiket mindig sajnálunk, hogy születésüknél fogva oda és nem ide tartoznak, a kikről minden igazságos ember, mint kivételről szokott beszélni.

És mégis alig akad hirtlap, a mely a szókimondásban őszinte merne lenni. Saját hitfélen, a ki vallási meggyőződéseért szót mer emelni, ezer hibát talál, lepiszkolja, legyalázza (olvassd el a Székesfehérvári Hirtlap legutóbbi vezércikkét), hanem a másik táborról ítéletet mondani nem mer, inkább a nyelvét harapja véresre.

Bezzeg tekintetek a másik fajta hirtlapírás daliáira. Az alattomos és nyílt, de különösen az alattomos elcenségek ezerféle fajtáját találod ott közöttük. A keresztet gyűlölik, megvadulnak tőle,

kis leánykájának megdermedt testecskéjét ölele a fehér ércpokorsó.

Kedves kis arccskájának anyagi mosolya mintha vigasztalni akarta volna a szívünket tépő rettenetes fájdalmat; ártatlan fejecskeje olyan édes, nyugodt boldogsággal pihent a gyöngyvirágkoszos selyempárnácskán, mintha édes anyuskája keblén aludnék. Apró kezecskéi kihült szíven imára kulcsolóvak, úgy látszik, mintha édes álmában is imádkoznának.

Mindenki sirt, csak ő volt nyugodt, boldog, mert kis szíve már nem érzett. Fehér, gyermeklelke már anyallá vált, csak parányi testecskéje pihen előtünk bájos szépségében, agyattépo mármányomozdulatlanságban.

Mindenki ott volt, akik szerettük, akiket szeretett. Nemrég még hallottuk csengő kacagását, örvendező szívvél gyönyörködünk eleven, pajkos játékában; nótás piros ajkai meglehérédve örökre bezárultak, sötét szemeknek csillogó mélyében nem néhetünk többé soha. Néhány perc és a sötét sír kérélhetlen kegyetlenséggel zárja el tőlünk örökálmába merült kedvencünket, csak mondhatjuk már, hogy e kis anyagi teremtés a földön is élt valaha...

Odabenn pedig a másik szobában kínosan vívódott az édes anyja az étellel és halállal. Az egyik el akarta rabolni kis gyermeke után őt is, de az élet visszaharcolta, mert szükség leendő még reá.

Egy ici-pici csöppség rabolta vissza az

mint a bika a vörös posztótól s ezalatt a három évtized alatt, a míg mint a napkeleten szerényen felemelkedő nap most hatalmuk tetőpontján állanak és a gyomorkérdés előidézésében ludasa, kihívó merészségük nem ismer féket és határt. Kivadásszák az olvasóközönség leggyengébb oldalát s annak hizelegve, más oldalról mérget csöpögtetve, fönn tudják tartani magukat, sőt szükséges rosszá, kellemetlen házibaráttá válnak.

Azt, hogy a keresztény politika helyett a keresztényellenes politika győzött, legnagyobb részben a kereszténygyűlölő hírlapiradalomnak tudjuk be, a kik az utat megkészítették, a kik a szakadást, az ellenszenvet, a gyűlöletet nagyra nevelték, a kik szinte tátonyok úrt építettek maguk között a keresztények között.

A napkeletiek vagyoni hatalmát, szinte túltengését a vagyonosodásban minek firtassuk, tudja mindenki. Ezzel a hatalommal együtt jár mindenütt a befolyás, az erőszakolás a legjobb meggyőződésű emberrel szemben is. Furfangosságuk ezer módját eszelte ki az alattomos cselvetéseknek, a melyeket mindenki tud, de bizonyítani csak egy ember képes, a kivel megtörtént. Annyi pedig nem elég.

Modoruk vértfelkorbácsoló volt. Az utálatos gúnyolódás, a köpködés, a nyelvöltögetés soha ily meztelenségben nem tűnt meg.

A bodajki választásnál végignézttem őket. A déli harangszókor való jelenet felejthetetlen lesz előttem. Semleges területen a kormánypárti tábor közvetlen közelében állottam. Megkondult az imára hívó harang. A néppártiak elcsöndesedtek, az éljenzugás, a zene elhangzott. Végignézttem rajtuk, az egész tábor kezében tartotta a kalapját és ünnepies áhitattal imádkozott. Nem messze tőlem egy kálmínista atyánki állott, a ki megismervén néppárti mivoltomat, irtózatosan káromkodott és fenyegetett onnan a Boldogsá-

edes anyát a halál karjaiból, egy tehetetlen ártatlanság birkózott meg győzelmesen a kegyetlen imperátorral. Egy parányi lélek, ki épp ebben a percben költözött e világra, mikor kis testvércéje visszavágyva az égbe, egy csendes halk sóhajban küldte fel hóhérré tiszta lelkét Istenhez.

Egy elmúlt életért, egy új élet.

Gondoskodik az Ur Isten az ő végtelen irgalmasságával a legnagyobb fájdalomban is vigasztalásról. Hogy a szegény, meggyötört édes anya, ki egy hónap alatt kis fiát és leánykáját veszíté, bele ne örüljön irtózatosa nagy gyászába, hogy gyógyítsa vérző sebeit, hogy talán felejtessen is: kapott egy síró-rívó csöpp kis jóságát, kit csitítgasson, altatgasson, szerető gonddal ápolgasson s felneveljen ki tudja minő örömökre, fájdalomra...

És temettünk titokban, csendesen, hogy a vergődő édes anya meg se sejttesse. De a sejtés mégis bele markolt fájó lelkébe és odavonszolta halott gyermeke koporsójához, mit sem törődve egynapos élő gyermekével. Odavánszorgott egy keserves bucsuzásra, hogy tán odazárja a koporsóba kicsikéje érzéketlen testecskéje mellé örjögő fájdalomát, vagy tán hogy még jobban átíttassa vérző lelkét mélységes szomorúságokkal...

Lázás ajka odatapadt a hideg arccsákhöz, melengette, ölelte a megmeredt kis testet, mintha saját teste melegét, saját életét akarta volna beleköltöztetni. Hiábavaló költögetése, megnyugodva abban, hogy mélyen alszik, olyan erővel minőre csak anya szív lehet képes,

gos Szűz kegyképe közeléből. De mik voltak az ő kacskaringós, kicifrázott káromlásai egy csomó közelemben álló napkeleti-daláiához képest. Kidülledt a szemük, szinte kékes vörös volt az arcuk és dagadtak homlokaikon az erek az ordítástól. Vártam, hogy mikor fognak cigánykerekeket hányni és — mosolyogtam.

— Tehát ez a Wekerle Sándor intelligens eleme, ezek a fölvilágosodás terjesztői velünk sötétségben botorkáló néppártiakkal szemben. Ezek az igazi liberális magyar politika hóhérré zászlajának magasra emelői. Ó! ott a pudli mellett alázatosabbnak láttam őket, szépen tudtak hajlongani, ott csak a nyakukat láttam, de nem a foguk fehéret.

Milyen jó ha az ember minél többet tapasztal. Még hasznát veheti valamikor.

S ez így ment a kerületekben hétszámra.

Talán nem csodálkozhatunk túlságosan, ha valaki megmagyarázni akarja egykét magáról megfélemedezett néppártinak elhamarkodott cselekedetét, a ki elragadtatva, tettelességre vetemedett. Méltóztassék elhinni, hogy igen nagy erény a türelem.

De ugyebár, ha a nap delelőre ért, azután már lefelé megy, kevesebb lesz a tűz, az erő, kevésbé gyilkoló a forrás, hosszabb az enyhét adó árnyék?

Igazán kíváncsi vagyok, delelőre ért-e már a napkeletiek nagy hatalma?

Cziráky Béla gróf és a néppárt.

Cziráky Béla gróf legújabb politikai szereplését igen találóan kommentálja Póda Endre prelátnak, soproni apát-plebános lapjának, a »Westungariches Volksblatt«-nak következő cikke:

Sajnálatos tévedésbe estek Cziráky Béla gróf és hercegi sógora. Mind a ketten dicső katolikus ösök ivadékai a választási harc egy végzetes incidensétől elragadtatva, lesüllyedtek azon alacsony nivóra, ahol olyasvalaminek tekintik az állam és egyház közti szakadást, a keresztény dogmák kiküszöbölését a magyar törvény-

visszafelé indult. De csak az ajtóig volt ereje menni, ott összeroskadt. Azután nem zavarta már a temetési énekek panaszosan, gyászosan síró melódijája sem.

Az apa pedig, az édes apa, ki hangtalan, tompa fájdalommal örködött a koporsó mellett, a szertartások után kocsira ült és vitte magával kis halottját, fél napi járásnyira eső falujába, a családi sírboltba. Hogy együtt legyenek mind, kik e családban éltek valamikor. Ha nem is ismerték egymást mindannyian, összebarkóznak itt a dermesztő csöndességben, a nyirkos levegő gyászos sötétjében.

Lassan haladt a kocsi a januári fagyasztó hidegben. A kerék a hozzáfagyott hótól már forogni sem tudott, kinteljes örökösödéssel vonszolták a megdermedt, elérzéketlenedett lovak lassan előre.

Mire a kis halott két héttel előbb égbe szállt öcsikéje mellett pihenőt kapott, a csaknem teljesen megfagyott édes apát élettelenül vették le a kocsirol. Kékvörösre voltak dagadva tagjai, arcához jéggé fagyva tapadtak a könnycseppek.

És a kis halott minderről semmit sem tudott. Nem tudta, hogy az anya és apa esztelen fájdalommal miképp teszik magukat tönkre ő érette még akkor is, ha ő már angyaltársaival boldogan játszadozik. Nem tudta, mily temérdek gyászt hagy hátra sok szívben, nem tudhatta, hogy elköltözésével nagyon sok léleknek nem marad már egyéb ő utána vissza ezen a földön, mint csupa szomorúság.

Szabó Ilona.

könyvből, a megdönthetetlen keresztény katolikus hittételek teljes semmibevevését amit a katolikus lelkiismerettel össze lehet egyeztetni. Vagy talán nem megdöbbenhetnének tettek miatt e nagy urakat a páholybeliek és a zsidóság tola-kodó dicsérete és ujjongó öröme? No de hagyjuk ezt; his/en ez saját lelkiismeretükbe amit dolog. Amde amit el nem mulaszthatunk, amit elmulasztanunk nem szabad, az a tárgyilagos válasz azon szavakra, amelyeket a gróf ur nagyfokú animozitásban és bizonyos fanyer keserűséggel a néppárt fejéhez vágott. A »Magyar Távirati Iroda« kimerítő tudósításához ragaszkodunk ebben.

A gróf azon kezdte, hogy igazolni akarja tartózkodását, amelyet a Sopronmegyében töltött két évtizeden át a politikai közélet iránt tanusított. Oly viszonyok uralkodtak, szerinte, akkor, amelyek nem feleltek meg sem politikai, sem vallási gondolkodásának, ezért inkább visszavonult. Ez a mentegetőzés igen furán hangzik. Heves küzdelem dult a kilencvenes években. A páholy, amely Magyarországon 1885-ben tudvalevőleg újra szervezkedett és »munkára« készült, elérkezettnek látta az időpontot, amikor az első vereséget mérheti a katolikus egyháznak. A protestánsok aspirációi, a zsidóság halgatag óhajtsai még inkább buzdították erre. A páholy hozzálatott a munkához és — ki ne emlékezne vissza a katolikus tábor akkori ziláltságára? — a munka sikerült. A házasság szentsége, amelynek érvényét a magyar törvény csaknem 900 éven át polgári és társadalmi vonatkozásaiban is elismerte, most az egyházellenes állam előtt érvénytelen. Az a katolikus lelkész, aki ezen szentséget kiszolgáltatta s ennél fogva hivatásából folyó szigorú kötelességet teljesít, a bíróság elé állítatik, ha előbb bizonyosságot nem szerez arról, hogy a polgári kötés aktusa megtörtént. A keresztény az állam szerint zsidóvá lehet, a keresztység eltörölhetlen jellege nem vétetik itt semmibe stb. Mig tehát a felekezettlené, jobban mondvá egyházellenessé vált állam mindentől megfosztotta az egyházat, ami az irás szerint kívánatos: addig egy Cziráky gróf visszavonul a várakozó álláspont kényelmébe! Fia Cziráky János grófnak, ennek a tiszteletrémítő hitvallónak, gyermeke ama istenfélő özvegy Cziráky grófnak, akinek hitbuzgó bőkezűségét több száz szegény templom hirdeti: ily fenkölt lelkületű szülők gyermeke!

És vajjon mivel próbálgatja a gróf mentegetni távolmaradását a harctérről, amelyen a katolicizmus ősi jogaiért foly a küzdelem? Ennek oka az a gonosz néppárt! A megbotránkozott gróf szűkeblű pártnak szidja ezt a pártot, mert — okosan — távol tartja magától azokat a »jó katolikusokat«, akik a katolicizmus elleni harcban és részbeni legyőzésében még mindig nem akarják meglátni a katolikus öntudat megsértését. Nos, e tekintetben egy szerény kérdést intézünk a nemes grófhöz. Vajjon kik a katolikus egyházban azok a hivatott tényezők, akiknek joguk és kötelességük eldönteni, mi árt, vagy mi nem árt a katolikus egyháznak, a katolikus vallásnak? Aki ebben nem ismeri el egyedüli illetékesnek a pápát és a püspököket, az egyáltalában megszűnt katolikusnak lenni. Amde a Szent-Atya ép úgy, mint a magyar püspöki kar nyilvánosan kijelentették az egyházpolitikai törvényekről, hogy azok az egyház tanaival ellenkeznek és hogy minden magyar katolikusnak lelkiismeretbeli kötelessége törvényes uton minden eszközzel oda-hatni, hogy ezek a katolikus lelkiismeretért sőt törvények hatályon kívül helyeztessenek. És mi mást tesz a néppárt, ha nem ezt? Ha némely makacsfejű katolikusok nem akarják ezt észrevenni, vajjon az elég okot nyújthat-e egy korrekt katolikus módon gondolkodó politikusnak arra, hogy exkluzivitást vessen a néppárt szemére? Bizony, bizony, tisztelt gróf ur, a jelenlegi egyházpolitika valósággal próbáköve az igazán katolikus érületnek és mi még egyszer élénken sajnáljuk, hogy oly óskatolikus főuri családok jelenlegi képviselőit, akiknek oly sok ösük a magyarországi egyház legnagyobb csillagai között tündöklök, nem látjuk azon katolikusok táborában, akiknek ősz vezéré a kereszténység atyja nyilvános kihallgatáskor az egész katolikus világ bámulatára megölelte és katolikus hitbuzgóságáért megdicsérte, míg ugyanakkor a földkerekség más kiváló katolikusai

csak a lábcsök előírt szertartása mellett közeledhetek Krisztus helytartójához!

Amit Cziráky gróf a néppárt hazafiságáról mondani jónak talál, az annyira kicsinyes és oly szűk látókört árul el, hogy jobb erre behatóban nem reagálni. A tényeket eltagadni nem lehet még akkor sem, ha erre egy gróf vállalkozik. Méltóztassék csak konsziderálni a néppártnak a trónöröklési vita alkalmával tanúsított s az egész országban melegen üdvözölt magatartásáról; méltóztassék elfogulatlan bírálat tárgyává tenni a néppártnak a delegációban kifejtett tevékenységét is, hogy többet ne említsünk, méltóztassék beható figyelemre méltatni a néppárt programjának 13. pontját, amely hangsúlyozza a magyar állam egységét és nemzeti jellegét: — és akkor majd külső, mekkora vakmerőséggel hányják nekünk, néppártiaknak szemünkre a hazafiatlanságot!

A nemes gróf az egyházpolitikai törvények revízióját várja a liberális kormánytól. Nos, annyit tudunk, hogy ezek a törvények részben megfognak változtatni, de nem azért, mert a katolikusok követelik, noha ezek az ország lakosságának kétharmadát teszik, nem, hanem azért, mert a felekezetiellenesség immár a protestánsok is türethetlenné tapasztalták és mert ezt a revíziót pénzügyi okok parancsolják. Az a protestáns tulsuly, a mely a katolikusok szegényére jellemzi az ezidőszerinti hazai politikát, fogja kieszközölni ezt a revíziót, még pedig nélkülünk és Cziráky Béla gróf nélkül.

Az esterházi kerületben tapasztalt hercegi és grófi választási kampányhoz hasonló jelenségek messze távolba tolják ki azt a boldog időt, a mikor a Regnum Marianum egy szívve s egy lélekkel olvadnak és a mikor újra felvirágozik az ősi magyar katolicizmus. J.

UJDONSÁGOK.

— **Városi közigazgatás.** Székesfejérvár szab. kir. város közig. bizottsága tegnap délelőtt 10 órákor tartotta rendes havi ülését *Fiáth* Pál báró főispán elnöklété mellett. Az ülésnek legfontosabb tárgya a belügyminiszter ama leirata volt, melyben a kórházi ápolási idő meghosszabbítására illetékes hatóságnak a városi közigazgatási bizottságot ismeri el a végérvényes elintézését e bizottság hatáskörébe utalja s ezáltal hallgatagon e konkrét esetben kifolyólag elismeri a megyei Szent-György kórház felett a városi közig. bizottság ellenőrzési jogát. A bizottság ezen esetben élt is a jogával s a további gyógykezelést megengedte. Ezen ügyet megelőzőleg még a főorvosi jelentés érdemelt említést. E szerint a város közegészsége a lefolyt szeptember hónap jónak volt mondható, a születések a halálozásokat 60-nal mutták felül. A fertőző és rájáyoos betegségek részarányosan fordultak elő, a hasi hagymáz is enyhe lefolyású s e hónap halálozást nem követelt; — az őszi gyakorlatok alkalmával a katonaság is szolgáltatott tipikus eseteket, s ezek a csapatkórházban ápolattak. Részletes jelentés: Született törvényes fi 36, nő 58, törvénytelen fi 2, nő 1. Összesen: 97. Ikerpár volt 2. Házasságkötés 12. Elhalt 37, ezekből fi 25, nő 12. 7 éven alul volt törvényes fi 8, nő 4, törvénytelen fi 1. Nevezetesebb halál-okok: Veleszületett gyengeség 1. Görcsök 2. Bélhurut 4. Tüdővész 7. Guta 2. Vízvár 1. Elmebaj 2. — A Szent-György kórház 10 halottja közül 2 volt fejérvári lakos. A fertőző kórok állása: Hasi-hagymáz maradt szeptember 1-re ápolás alatt 5, szaporodott 11, eset 16, gyógyult 11, ápolás alatt maradt október 1-re 5. Bélhurut volt 7, gyógyultak. Vörheny 2. Bányahimlő 1. Kanyaró 2. Trahoma 1. — A szükséges intézkedések megtétettek. A többi referensek jelentése is tudomásul vétetvén az ülés 11 órákor véget ért.

— **Anyakönyvi hírek.** A belügyminiszter Rákóczi Gyula segédjegyzőt Isztimérre, Forstner Albert községi irnokot pedig Fülére helyettes anyakönyvvezetővé nevezte ki. Mindkettőnek megengedte, hogy házasságkötésnél is közreműjenek.

— **Esküdtársak.** Az 1901. Nov. 4-én kezdődő esküdtársi főtárgyalásokhoz kisorsoltattak: Helybeliek: Boros Sándor, Fekete Antal, Friesz József, Fröschl János, Fűzi Márton, Heigel Jakab, Herczeg Sándor, dr. Holly Géza, Horváth Mihály, Lőrinc Elek, Pollák Henrik, Smohai János, Szabó B. András és Tremkó Ferenc Vidékiek: Auspitz Ignác, (Szolgaegyháza), dr. Dechsler Mór (Vaál), Fiáth István (Nagy-Lóók—Közép-Hantos pusztá), Kulifay Árpád (Ercsi), Láng Antal (Sár-Abá), Paulini Béla (Csákvár), Pick Dezső (Nagy-Láng), Rekenye János (Dunapentele), Rohrmann Ágoston (Gárdony Szerecsen pusztá), Röhlich Károly (Pázmánd), Szabó Gyula (Rácalmás), Szabó Sándor (Baracska), Végh István (Vereb) és Wentzel József (Moór—Arki pusztá). Pótesküdtelk: Helybeliek: Barnai Ignác, Fábian István, Hérics Ferenc, Illés Károly, Keller Vilmos, König Antal, Kristóf Károly, Litold György, Schützer Jakab és Töke András.

— **Jönnek a színészek.** Halmi Imre színigazgatóval a színházba járó közönség nem lehetett megelégedve s úgy látszik, az idén sem nézünk kellemes színiidényre. Már magának a honvédeknek is nélkülözése nagy veszteség, a mit színházi zenekar alig pótolhat, a másik a mi nagyon is szokatlan, hogy Halmi már e hó 25-én meg akarja kezdeni előadásait s így a szerződésileg kötelezett 110 előadás már február hó első napjaiban véget érne. Valószínű, hogy Halmi ur még Szombathelyen is számít egy kis téli szezonra, pedig ez okozza majd bukását, mert itt ugyan októberben hiába tart előadást.

— **Az automobil.** Szápáry Pál gróf, a Magyar Automobil Klub elnöke f. hó 8-án Budapestről jövet Martonvásár mellett automobiljával összeütközött egy kocsival. A kocsin több emberült és valamennyi kisebb-nagyobb sérülést szenvedett. Szápáry gróf még a délelőtt folyamán Székesfejérvárra érkezett s a Magyar Királyi szállodában szállt meg. *Reé* István rendőrfőkapitány az illetékes hatóság által táviratilag megkeresett az automobil-tulajdonos személyazonosságának megállapítása végett s épen ezért Szápáry grótot egy rendőrről szóbelileg megidézte délutánra. Közbejött azonban az Öregutcai tüzeset, a hová a főkapitány is elment, utközben azonban bement Szápáry grófhhoz s miután a személyazonosságot s a gróf pontos lakcímét megtudta, onnan távozott. Nem áll tehát az, hogy *Reé* főkapitány mint ilyen *tisztelettel*, hivatali kötelességet teljesített s hogy ezt udvari formában tette, — de hisz erre is a véletlen tüzeset mintegy kényszerítette, — annak csak örülhetünk. Ha valahol, egy a rendőrségnél van szükség tapintatra, ildomosságra, hisz ugyanis sok ellensége van már.

— **Gyászrovat.** Résztvétel vettük az alábbi gyászjelentést: Özv. Balogh Lukátsné szül. Radovits Anna, úgy leánya Amália és férje Molnár Jenő; maguk, valamint az összes rokonság nevében fájdalmas szívvel jelentik, hogy a forrón szeretett férj, apa, após és rokon *Balogh* Lukáts városi biz. tag, f. hó 9-én d. u. 1/2 órákor, hosszas szenvedés után életének 84-ik és boldog házassága 24-ik évében jobblétre szenderült. A drága halott hült teteme f. hó 11-én d. u. 3 órákor az ev. ref. vallás szertartása szerint Széchenyi-utca 1. sz. gyászházból fog a vallásfelekezet temetőjében levő családi sírboltban nyugalomra tétetni. Székesfejérvár, 1901. október 9-én. Az örök viláosság fényeskedjék neki!

— **Aggintézetű ülés.** A városi aggintézetű bizottság ma d. e. 11 órákor *Schlammadinger* Alajos elnöklété mellett ülést tartott, mely alkalommal letárgyalták az aggintézetű jövő évi költségvetését, mely 11908 korona szükséglettel szemben 11908 kor. 20 fillér fedezetet mutat. A nyers anyagok szállítására a múlt évi árlejtési feltételek fogadtattak el s terjesztetnek be a közgyűlés elé. Bellovits Imréné szül. Jerovica Magdolna aggintézetű ellátásra felvétel.

— **Adomány a régiségért.** Schmölcz József vármegyei tisztviselő a »Fejérmegyei régiségért«-nak egy 1775. évből való napórát ajándékozott. Az óra márványlapra van vésvé s valószínűleg kerti használatra volt szánva. A régiség nem teljesen új, a mennyiben az »V« órajelzés le van törve s az árnyékmutató hiányzik.

— **Ellenőrzési szemlék.** Az országgyűlési képviselő választások miatt elhalasztott ellenőrzési szemlék Székesfejérvár szab. kir. városban a következő napokon tartatnak meg: a) a hadsereg szemle kötelezettjei részére 1901. október 14, 15 és 16-án Szőgyényi-Marich házában levő katonai ügyosztályban, b) a honvédség szemle kötelezettjei részére 1901. október 21, 22 és 23-án a honvéd lakatnyában. Jelentkezési idő reggeli 9 óra. Utószemlék a hadsereg részére 1901. november 6 és 8-án, a honvédség részére 1901. november 29 és 30-án.

A közös hadsereg ellenőrzési szemléje a *székesfejérvári* járásban illetőleg Székestéjérvártól a Kossuth-utcai katonai lakatnyában f. évi október hó 17, 18, 19, 21, 22 és 23-án fog megtartani, mely alkalommal a községek a következő sorrendben tartoznak megjelenni. 17-én Aba, Csoór, Szent-Mihály, Urhida és Moha. 18-án Lovasberény, Nagy-Láng, Gárdony, Sukoró és Nadap. 19-én Seregélyes, Iszka-Szent-György, Velence és Soponya. 21-én Polgárdi, Tác, Szabadbattyán, Füle és Falubattyán. 22-én Pátka, Pákoz, Csősz és Keresztes. 23-án Nádasd-Ladány, Kis-Keszi, Jenő, Zámoly, Nyék és Inota.

Honvéd ellenőrzési szemle. A f. évi október hó 17, 18, 19. és 21-re hirdetett honvéd ellenőrzési szemle a székesfejérvári járásban október hó 24, 25, 26. és 28-án fog Székesfejérvártól a honvéd lakatnyában megtartani s a községek a következő sorrendben tartoznak megjelenni. 24-én Szt.-Mihály, Urhida, Füle, Pákoz, Moha, Aba, Csősz, Zámoly. 25-én Iszka-Szent-György, Csoór, Lovasberény, N.-Láng, Keresztes, Falubattyán, Pátka. 26-án Szabadbattyán, Inota, Polgárdi, Tác, K.-Nyék, Nadap, Gárdony, 28-án Seregélyes, N.-Ladány, K.-Keszi, Jenő, Sukoró, Velence és Soponya községek. Az 1893. évi XXXVII. t.-c. alapján mindazon katonailag kiképzett népfelkelésre kötelezettek, kik a közös hadseregben, a haditengerészetben, a honvédségnél ezek póttartalékában vagy a csendőrségnél szolgáltak, továbbá oly katonailag ki nem képzettek, kik népfelkelési (rózsaszínű) ajánlati lappal el vannak látva, személyesen megjelenni — vagy írásban jelentkezni tartoznak és pedig: I. A székesfejérvári jelentkezési állomáson. Székesfejérvártól a Dinye-utcai tüzoltó őrtanyán megjelenni tartoznak: november hó 2-án N.-Ladány, Jenő, Kiskeszi, Szent-Mihály, Urhida és Csoór; november hó 4-én Iszka-Szent-György, Moha, Keresztes, Zámoly, Inota és Gárdony, november hó 5-én Pákoz, Velence, Knyék és Sukoró községek II. A lovasberényi jelentkezési állomáson megjelenni tartoznak a község házában november hó 2-án Lovasberény, Pátka és Nadap községek. III. A polgárdi jelentkezési állomáson megjelenni tartoznak a község házában november hó 9-én Tác, F.-Battyán, Sz.-Battyán, Csősz, Füle és Polgárdi községek. IV. Az abai jelent-

kezesi állomáson megjelenni tartoznak a község házánál november hó 7-én Aba, Soponya, Nagy-Láng és Seregélyes községek.

— **Lólópás.** Kalocsa Péter Szécheny-utca 47. szám alatti lakos tegnap reggelre arra ébredt, hogy pej lova szerszámotul együtt eltűnt az istállóból. A nyomokból megállapítható, hogy az idegen a réten, illetve kerten keresztül hatolt a házba s ugyanezen uton vezette el a lovat is. Kalocsa kára 160 korona, mely veszteség, tekintettel arra, hogy e ló volt az egyedüli vagyona, igen érzékenyen sújtotta. A rendőrség a nyomozást a vidékre is kiterjesztette.

— **Ismét a cigányok.** Tujner Károly, Orbán Imre és Szalatka István az állami szőlőtelepről kocsin csemegeszállót szállítottak. Az országuton Szalatka kocsiával szembe jött Lakatos László és Lakatos József velencei cigányok két kocsija. A cigányok semmi áron sem akartak kerülni, sőt Szalatka kocsiját feldöntötték s ez által neki 32 korona kárt okoztak. Kuti Fülöp alkapitány a cigányokat 2—2 napi elzárásra s a kárnak megtérítésére ítélte.

— **A Tiszviselők Otthonának** tagjai szent és lát vételre előjegyezthetnek az Otthon Szarka-utca 6. sz. alatti helyiségében naponként d. n. 5 órától 7 óráig.

— **Eltűnt boroshordó.** Valamikor régen az arany záratat sem érte veszedelem, ma az üres hordónak is akad gazdája. Mihályi Ferenc Lakatos-utcai vendéglős a napokban a Huszár-féle hagyatékából két hordót vett, vétel után a hordókat a hajlék előtt hagyta, hogy másnap elszállítsa. El is szállította volna, hogy ha ismeretlen tettes a hordókra rá nem tette volna a kezét s el nem vitte volna. Mihályi jelentést tett a rendőrségnél, a mely nyomoz, ilyen ügyben azonban valószínűleg eredménytelenül.

— **Elosipett tolvaj** Langerbacher Ádám csóóri vendéglős főlkjából a napokban egy 20 koronás bankjegyet eltűnt. A meglepott vendéglős azonnal jelentést tett a csendőrségnél, mely a nyomozást azonnal megindította s nem eredménytelenül, mert sikerült elfogni Csomai János vesztprémi illetőségű csavargó személyében. A pénz még hiány nélkül nála volt.

Egy buterozott szoba kiadó. Bástya-utca 9-ik szám alatt.

IRODALOM.

— **Schubert dalai** I. füzet magyar és német szöveggel: ára 60 fillér. Tartalma. 1) Az én helyem. — 2) Messzeföldön. 3) Atlas. 4) Képe előtt. Korszakalkotó és hézagpótló vállalatot indít meg ezzel a magyar dalművelés terén a Bárd Ferenc és testvére budapesti zeneműkiadó cég. Minden művelt nemzet a maga nyelvében éneklé a világ legnagyobb dalszerzőinek: mint Schubert, Schumann, Mozart, Mendelsohn, Rubinstein, Brahms, Grieg stb. dalait, csak mi magyarok maradtunk e tekintetben hátra, csak nálunk fordul elő, hogy eme klasszikusok dalai jó énekelhető magyar fordítás hiányában idegen nyelven adnak elő, vagy csak hevenyészett, rossz fordításban amely sem a szöveg értelmére sem a lélegzetvételtre, sem a prozodiára, sem a ritmikára és frazirozáásra nincs tekintettel. Ezen hiányon is segítve lesz tehát, amidőn a kiadó cég magyar műdalokat juttatva a magyar közönség kezébe. »Idegen dalok magyar gyűteménye« cím alatt egy olyan füzetet vállalatot indít meg, mely minden hó 1-én 16 oldalnyi terjedelemben fog megjelenni. Az idegen dalok Schubert dalaival kezdődnek. A II-ik és további füzetek »Szép molnárné« »Téli utazás« című cyclusokat teljesen és Schubert egyéb dalainak legkiválóbbjait fogja tartalmazni.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

S. M. Zombor. Nagyon vékonyka a meséjük s e miatt nem ejthetjük sorukat. Verset, a mint látni tetszik, a legritkább esetben közlünk. Hiszen a legjobb versek közt is ritkán akad manapság jó s ezért a közönség is nagyon nehezen fanyarodik az olvasásukra. A mit pedig nem olvasnak, az elveszett. Tesék meghinni, elfogy már lassankint a holdvilág s a

realis égető napon kell küzködnünk. A poéták rendszerint csak a maguk mulatságára írnak. Sajnos, de így van. Mi is így tapasztaljuk.

N. K. Ráckeve. A mit mond, igen szép és igen nagy dolog. De mi nem lévén Dánielék, félünk elevenen belemenni az oroszlanok barlangjába.

Sz. F. Brassó???
Motoszkay Úr???

Egyházi és egyleti zászlók.

Kilüntelvo: Szeged 1876. — Székesfejérvár 1879. — Deés 1879. — Budapest 1885. és 1896.

Magyarország legrégibb egyházi szerek és zászlók gyára

OBERBAUER ALAJOS utóda

József főherceg és Klotild főhercegnasszony ő császári és királyi fenségeinek udvi szállítója

BUDAPEST, Váci-utca 15. szám.

Alapított: 1863-ik évben.

Alapított 1863-ik évben.

Elismert, megbízhatóság, pontos és szolid kiszolgálás.

Ajánlom dűsan felszerelt

egyházak és kápolnák berendezéséhez szükséges tárgyait a legjutányosabb áron, a lehető legszebb kivitelben, nevezetesen:

MISERUHÁKAT

pluviale, dalmatika és ornátusokat Egyházi és társulati lobogókat.

Tűzoltó, iskolásgyermek, Mária-társulati, ipartársulati, dalegyleti és temetkezési egyleti zászlókat.

Szent szobrokat, esillárokat, ciboriumokat és kelyheket. Fali- és oltár-gyertyatartókat és oltárlámpákat.

Monstranciákat, stáció-képeket, oltárokat, úrkoporsókat stb.

Régi ruhák javítását, valamint kelyhek, ciborium, monstrancia, oltárlámpák és oltár-gyertya-tartók megezüstözését vagy megaranyozását elvállalom és olcsón készítem el.

Nagy választék arany-, ezüst- és selyem-himzésekben, valamint himzett egyházi ruhákban.

Képes árjegyzéket és költségvetést kívánatra bérmentve küldök.

Műhimzés.

SZÁMMER IMRE

KÖNYVNYOMDAJA SZÉKESFEJÉRVÁR.

- ○ ○ ○ ○ ELVÁLLAL MINDENNEMŰ
- ○ ○ ○ ○ KÖNYVNYOMTATÓ ÉS KÖNYVKÖTŐ
- ○ ○ ○ ○ MUNKÁK KÉSZÍTÉSÉT IZLÉSES
- ○ ○ ○ ○ KIÁLLITÁSSAL, JUTÁNYOS ARON.

- ○ ○ ○ ○ AJÁNLJA DŰSAN FELSZERELT
- ○ ○ ○ ○ RAKTÁRAT
- ○ ○ ○ ○ IRODAI, FOGALMAZÓ, LEVÉL
- ○ ○ ○ ○ ÉS CSOMAGOLÓ PAPIROKBAN.

- ○ ○ ○ ○ KÉSZLETBEN TART MINDENNEMŰ
- ○ ○ ○ ○ NYOMTATVÁNYT ÜGYVÉDEK,
- ○ ○ ○ ○ SZOLGABIRÓSÁGOK, KÖZSÉGEK,
- ○ ○ ○ ○ EGYHÁZAK STB. RÉSZÉRE.

BÁSTYA-UTCZA 9. SZ. || || || TELEFON 99.

Nyomatott Szammer Imre könyvnyomdai intézetében, Székesfejérvárott